

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ

ТӨСВИЙН ТӨСӨЛ

2023

1. ДЭЛХИЙН БОЛОН МОНГОЛЫН
ЭДИЙН ЗАСАГ

2. ТӨРИЙН
ХЭМНЭЛТ

3. ОНЦЛОХ АРГА
ХЭМЖЭЭ

4. НЭГДСЭН ТӨСВИЙН
НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

01. ДЭЛХИЙН БОЛОН МОНГОЛЫН ЭДИЙН ЗАСАГ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

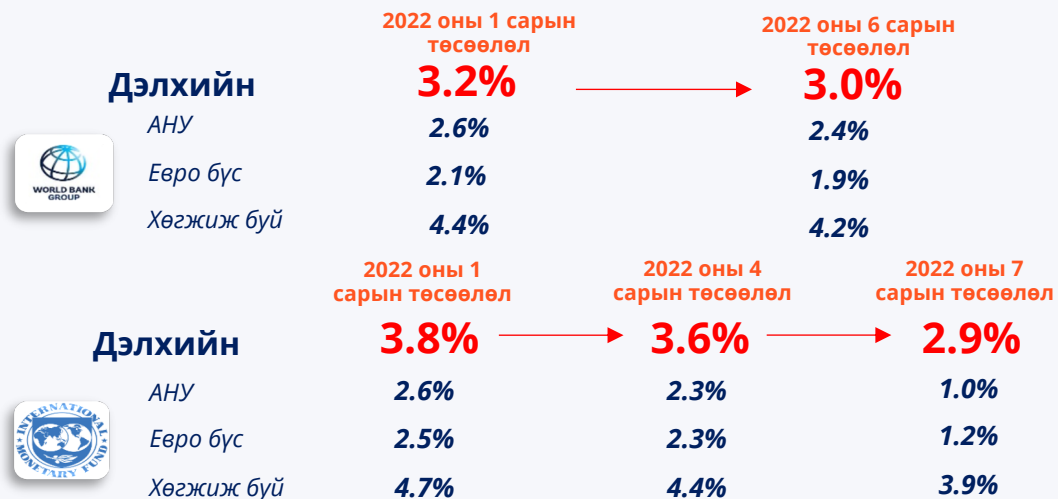
ДЭЛХИЙН БОЛОН МОНГОЛЫН ЭДИЙН ЗАСАГ

МОНГОЛЫН ЭДИЙН ЗАСАГТ НӨЛӨӨЛӨХ ГАДААД ХҮЧИН ЗҮЙЛС

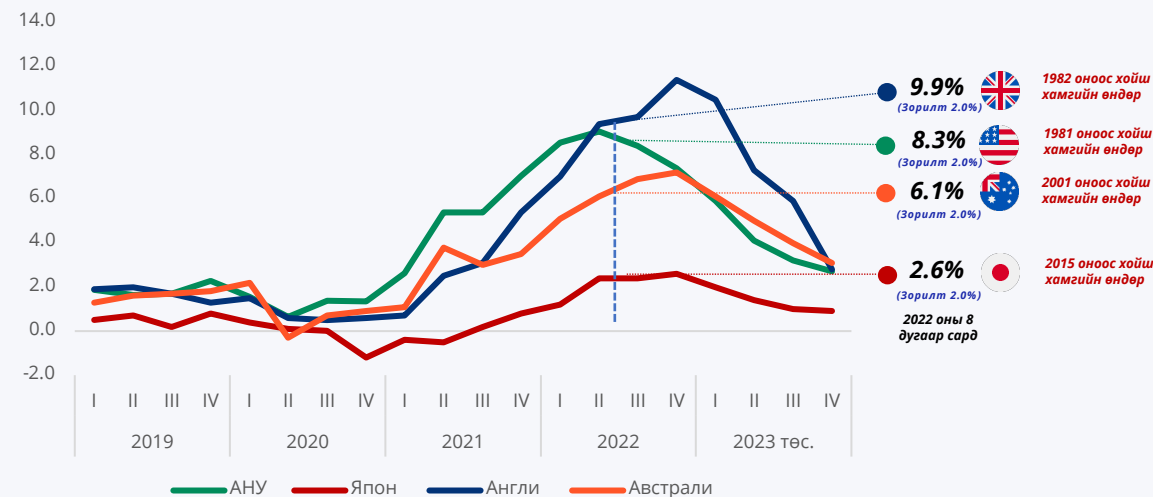
МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСӨВ 2023
САНГИЙН ЯАМ

• ТӨРИЙН ХЭМЭЭЛТ
• ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРЖИЛТ
• ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ

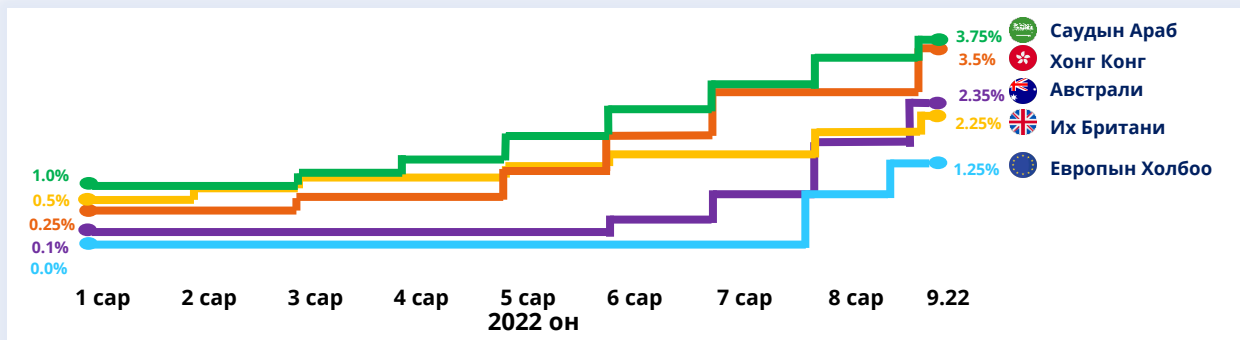
2023 ОНЫ ДЭЛХИЙН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨСӨӨЛӨЛ
БУУРУУЛСААР БАЙНА:

ДЭЛХИЙН ИНФЛЯЦ ӨНДӨР:

ХӨГЖИНГҮЙ ОРНУУДЫН БОДЛОГЫН ХҮҮ:

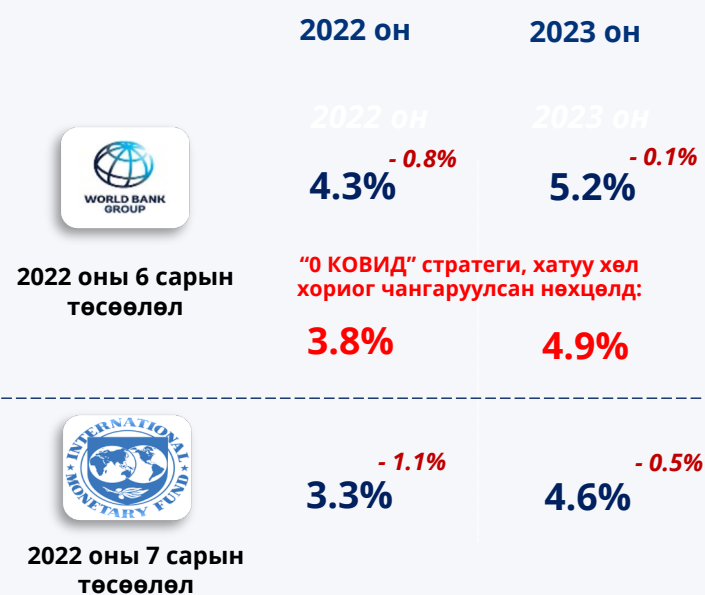
Хөгжиж буй орнуудад үзүүлэх нөлөө:

Хөгжиж буй орнуудын Төв банкуудын бодлогын хүүгийн нөлөө:

- Хөрөнгийн гадагшлах урсгал
- Валютын ханшийн дарамт
- Гадаад өрийн дахин санхүүжилт хүндрэх
- Дэфолт болох эрсдэл

БНХАУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСАГ:

БНХАУ-ЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ЗОРИЛТООС НЬ ДООГУУР БАЙНА

ДЭЛХИЙН БОЛОН МОНГОЛЫН ЭДИЙН ЗАСАГ ХӨГЖИЖ БАЙГАА ОРНУУДЫН БОДЛОГО

МӨНГӨНИЙ ХАТУУ БОДЛОГО

Инфляцыг хязгаарлах
мөнгөний бодлого

Валютын нөөцөө
хамгаалах

ТӨСВИЙН ХУМИХ БОДЛОГО

Төсвийн зарлагын
өсөлтийг
хязгаарлах

Ирэх онуудад
төлөгдөх гадаад
өрийн төлөлтөд
зохицуулалт хийх

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТИЙГ ХАДГАЛАХ

Гадаадын шууд
хөрөнгө оруулалтыг
нэмэгдүүлэх

Төлбөрийн тэнцлийн
алдагдлыг бууруулах

02. ТӨРИЙН ХЭМНЭЭЛТИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ

	 УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ХЭМНЭЛТ	 ХӨРӨНГИЙН ЗАРДЛЫН ХЭМНЭЛТ	 ГАДААД ЗЭЭЛ ТУСЛАМЖИЙН ХЭМНЭЛТ	НИЙТ
2022 ОНД ХЭМНЭХ ЗАРДАЛ	39.6 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ	157.4 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ	1.0 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ	198.0 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ
2023 ОНД ХЭМНЭГДЭХ ЗАРДАЛ	563.5 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ	427.4 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ	11.0 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ	1,001.9 ТЭРБУМ ТӨГРӨГ
	 ДЭД, ОРЛОГЧ, ЗӨВЛӨХ АВТОМАШИН ДҮРЭМТ ХУВЦАС АЛБАН ТОМИЛОЛТ БЭЛЭГ, УРАМШУУЛАЛ, ДЭМЖЛЭГ, ХҮЛЭЭН АВАЛТ ХУДАЛДАН АВАЛТЫГ ЦАХИМ ДЭЛГҮҮРЭЭС ХОЛБОО, ТОМИЛОЛТ, ХЭВЛЭЛ, БУСАД	 БАГ, СУМЫН ЗАХИРГААНЫ БАРИЛГА ХӨШӨӨ, ДУРСГАЛ, УГТАХ ХААЛГА АЙЛ, ӨРХИЙН АРИУН ЦЭВРИЙН БАЙГУУЛАМЖ “00” БАГ, ХОРООНЫ БАРИЛГА, ТОХИЖИЛТ ОРОН НУТГИЙН ХОГ ХАЯГДЛЫН АСУУДАЛ ОРОН СУУЦНЫ ЗАСВАР, ФАСАД ОРОН НУТГИЙН ЗАМ ЗАСВАР ТЕНДЕРИЙН ХЭМНЭЛТ	<p>ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТИЙН ХУУЛЬ ТОГТООМЖ БАТЛАГДСАНААР ИРЭХ 2023 ОНД НИЙТДЭЭ ТӨР ӨӨРИЙН ЗАРДЛАА 1.0 ИХ НАЯД ГАРУЙ ТӨГРӨГӨӨР БУУРУУЛАХ БОЛОМЖ БҮРДСЭН БӨГӨӨД ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ ТОГТООМЖ БАТЛАГДААГҮЙ БАЙСАН БОЛ ИРЭХ ЖИЛИЙН ТӨСӨВТ 563.5 ТЭРБУМ ТӨГРӨГИЙН УРСГАЛ, 438.4 ТЭРБУМ ТӨГРӨГИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЗАРДЛУУД НЭМЭГДЭХЭЭР БАЙЛАА.</p>	

03. ОНЦЛОХ АРГА

ХЭМЖЭЭ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ОНЦЛОХ АРГА ХЭМЖЭЭ

ТАТВАРЫН БОДЛОГЫН АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСӨВ 2023
САНГИЙН ЯАМ

· ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТ
· ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРЖИЛТ
· ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ

БИЗНЕСИЙН ТААТАЙ
ОРЧНЫГ БИЙ БОЛГОНО

ХАМРАХ ХҮРЭЭ:

**ГАРААНЫ БОЛОН
МЭДЭЭЛЛИЙН
ТЕХНОЛОГИЙН КОМПАНИУД**

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, БИЗНЕСИЙГ ДЭМЖИХ

Нээлттэй компанийн хувьцааны ногдол ашгийн татварыг **БУУРУУЛНА**

УУ-н салбарыг хамрахгүй

Хөрөнгө оруулалтын сангийн үйл ажиллагааны орлогыг **ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛНӨ**

IPO хийхтэй холбоотой гарсан **ЗАРДЛЫГ 20%-ИАР НЭМЭГДҮҮЛЖ ТООЦНО**

IT-ын компаниудын гадаад руу шилжүүлэх гүйлгээний суутган **ТАТВАРЫГ 4 ДАХИН БУУРУУЛНА**

ГАРААНЫ КОМПАНИУДЫН орлогод ногдох албан татварыг байгуулагдсанаас хойш **5 ЖИЛИЙН ХУГАЦААНД БҮРЭН ХӨНГӨЛНӨ**

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ОНЦЛОХ АРГА ХЭМЖЭЭ

ТАТВАРЫН БОДЛОГЫН АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСӨВ 2023
САНГИЙН ЯАМ

• ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТ
• ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРЖИЛТ
• ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ

ТҮГЖРЭЛИЙГ
БУУРУУЛНА

ХАМРАХ ХҮРЭЭ:

НИЙТИЙН ТЭЭВЭР

НИЙТИЙН ТЭЭВРИЙН ТАТВАРЫН ДЭМЖЛЭГ

НИЙТИЙН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ЗОРИУЛАЛТ БҮХИЙ ШИНЭ АВТОБУСЫГ 2024 ОН ХҮРТЭЛ
ИМПОРТЫН ГААЛЬ, НӨАТ-ААС ЧӨЛӨӨЛӨХ

АЖИЛЧДАДАА НИЙТИЙН ТЭЭВРЭЭР ЗОРЧИХ ТАСАЛБАР,
ЭРХИЙГ ОЛГОСОН АЖ АХУЙН НЭГЖҮҮДЭД **ТАТВАРЫН
ХӨНГӨЛӨЛТ ҮЗҮҮЛЭХ**

НИЙСЛЭЛИЙН НИЙТИЙН ТЭЭВРИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

АВТОБУС
ПАРКИЙН
ШИНЭЧЛЭЛ

318.0
ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

НИЙТИЙН
ТЭЭВРИЙН
АВТОПАРК

21.7
ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

**ОРЛОГЫН ТЭГШ БУС
БАЙДЛЫГ БУУРУУЛНА**

ХАМРАХ ХҮРЭЭ:

**САРЫН 10 САЯ ТӨГРӨГӨӨС
ДЭЭШ ТАТВАР НОГДУУЛАХ
ОРЛОГОТОЙ ИРГЭД**

ОРЛОГЫН ХЭМЖЭЭНЭЭС ХАМААРСАН ШАТАЛСАН ТАТВАР

НИЙТ **817.2** мян ТАТВАР ТӨЛӨГЧ ИРГЭДИЙН ӨНДӨР ЦАЛИНГИЙН
ОРЛОГОТОЙ **1.3** мян буюу **0.1%-д** ШАТАЛСАН ТАТВАР ШИЛЖИНЭ

**ИРГЭДИЙН ЦАЛИН, ХӨДӨЛМӨРИЙН ХӨЛСИЙН
ОРЛОГОД ДАРААХ ХУВЬ ХЭМЖЭЭГЭЭР НОГДУУЛАХ**

**САРЫН ЦАЛИНГИЙН
ОРЛОГО**

ХУВЬ ХЭМЖЭЭ

0-10 сая.₮

10%

10 - 15 сая.₮

(давсан хэсэгт)

15%

15 сая.₮ дээш

(давсан хэсэгт)

20%

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ОНЦЛОХ АРГА ХЭМЖЭЭ

ТАТВАРЫН БОДЛОГЫН АРГА ХЭМЖЭЭНҮҮД

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСӨВ 2023
САНГИЙН ЯАМ

· ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТ
· ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРЖИЛТ
· ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ

ДОТООДЫН БОЛОВСРУУЛАХ
ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙГ ДЭМЖИНЭ

ХАМРАХ ХҮРЭЭ:

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН
ТҮҮХИЙ ЭД БОЛОВСРУУЛАХ
ҮЙЛДВЭРЛЭЛ ЭРХЭЛДЭГ АЖ
АХУЙН НЭГЖҮҮД**

**ЗАСГИЙН ГАЗРААС ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БОЛОВСРУУЛАХ
ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙГ ДЭМЖИХ ЧИГЛЭЛЭЭР БАРИМТАЛЖ БУЙ БОДЛОГО**

**ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖ, АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ
ЧИГЛЭЛЭЭР НЭГДСЭН БОДЛОГЫГ БҮХ ШАТАНД ХЭРЭГЖҮҮЛНЭ**

**ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТҮҮХИЙ ЭД, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ
БОЛОВСРУУЛАЛТЫН ТҮВШНИЙГ НЭГ ШАТААР АХИУЛЖ, НЭМҮҮ
ӨРТӨГ ШИНГЭСЭН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЭКСПОРТЫГ НЭМЭГДҮҮЛНЭ**

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТҮҮХИЙ ЭД БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРИЙН
ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙГ ГААЛИЙН АЛБАН ТАТВАРААС ХӨНГӨЛНӨ**

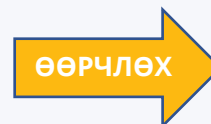
2027
хүртэл

Импортоор оруулж буй хүнс, хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд боловсруулах үйлдвэрийн шинэ тоног төхөөрөмжийг **ГААЛИЙН АЛБАН ТАТВАРААС 100% ХӨНГӨЛӨХ**

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ 295 ЯЛГААТАЙ ЦАЛИНГ 59 БОЛГОСОН. ЭНЭ АЖЛЫГ ҮРГЭЛЖЛҮҮЛЭН ДАРААХ ШИНЭЧЛЭЛТИЙГ ХИЙНЭ.

165 ЯЛГААТАЙ ЦАЛИН	
ТӨРИЙН ТУСГАЙ	ТӨРИЙН ЗАХИРГАА
18 зэрэглэл	15 зэрэглэл
5 шатлал	5 шатлал

20 ЯЛГААТАЙ СУУРЬ ЦАЛИН	
ТӨРИЙН ТУСГАЙ	ТӨРИЙН ЗАХИРГАА
10 зэрэглэл	10 зэрэглэл
шатлалгүй	шатлалгүй

Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагын
100 дугаар Конвенцийн зарчим:
АДИЛ ҮНЭЛЭМЖТЭЙ ХӨДӨЛМӨР = АДИЛ ЦАЛИН

АЖИЛЛАСАН ЖИЛИЙН НЭМЭГДЭЛ

ТӨРД АЖИЛЛАСАН ЖИЛ БОЛГОНЫГ
ТООЦОЖ НЭМЭГДЭЛ ОЛГОНО.

ОДООГИЙН НЭМЭГДЭЛ

0-5 ЖИЛ ▶ 0%

6-10 ЖИЛ ▶ 5%

11-15 ЖИЛ ▶ 10%

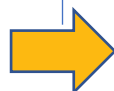
16-20 ЖИЛ ▶ 15%

21-25 ЖИЛ ▶ 20%

26-С↑ ЖИЛ ▶ 25%

ЖИШЭЭ:

6 ЖИЛ=10ЖИЛ=5%

ШИНЭЧЛЭЛ

1 ЖИЛ ▶ 1%

2 ЖИЛ ▶ 2%

3 ЖИЛ ▶ 3%

... ЖИЛ ▶ ...%

24 ЖИЛ ▶ 24%

25-С↑ ЖИЛ ▶ 25%

6 ЖИЛ=5%
10ЖИЛ=10%

ШУДАРГА
НЭМЭГДЭЛ

ОРОН НУТГИЙН НЭМЭГДЭЛ

ШИЙДЭЛ

Орон нутгийн нэмэгдлийн хэмжээг ОН бие даан тогтоох эрхийг олгоно

20 хувийг улсын төсвөөс + 80 хүртэл хувийг ОН төсвөөс

ШАЛГУУР

Орон нутгийн нөөц боломжоо ашиглах, орлого нэмэгдүүлсэн байдал

Орон нутгийн алслалтын байдал

ҮР ДҮН

Төвлөрөл саарна.

Орон нутагт ажиллах сонирхол нэмэгдэнэ.

Хүний нөөцийн чадавх дээшилнэ

Төрийн албан хаагчийн цалин 20-100% нэмэгдэнэ.

ЖИШЭЭ: СУМЫН ЗДТГ-ЫН МЭРГЭЖИЛТЭН /ТЗ-4/

№	ЦАЛИНГИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН	ХУВЬ /%/	ХЭМЖЭЭ /МЯН.ТӨГ/
1	Үндсэн цалин	-	686.7
2	Төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдэл	10%	68.7
3	Зэрэг дэвийн нэмэгдэл	14%	96.1
НИЙТ ЦАЛИН ХӨЛС			851.5
4	ОРОН НУТГИЙН НЭМЭГДЭЛ	20%-100%	151.2-756.0
НИЙТ ЦАЛИН ХӨЛС			1,088.6 - 1,693.4

ОДООГИЙН
ЦАЛИН

ШИНЭ
ЦАЛИН

**ЦАЛИНГИЙН
ӨСӨЛТ**

237.1 - 841.9
МЯНГАН ТӨГРӨГ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ОНЦЛОХ АРГА ХЭМЖЭЭ

ОРОН НУТАГТ УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ДЭМЖИХ

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСӨВ 2023
САНГИЙН ЯАМ

• ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТ
• ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРЖИЛТ
• ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ

УУЛ УУРХАЙН КОМПАНИУДААС ӨГДӨГ ХАНДИВ, ТУСЛАМЖИЙГ **ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ЭХ ҮҮСВЭР** БОЛГОНО.

2020 оны нийт хандив
тусламж, гэрээний дүн

75.5

тэрбум төгрөг

УУЛ УУРХАЙН
КОМПАНИУДААС
НИЙГМИЙН
ХАРИУЦЛАГЫН
ХҮРЭЭНД ӨГДӨГ
ХАНДИВ ТУСЛАМЖИЙГ
ОРОН НУТГИЙН
ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН
ЭХ ҮҮСВЭР БОЛГОНО

ХАНДИВ,
ТУСЛАМЖИЙН
МЭДЭЭЛЛИЙГ
НЭЭЛТТЭЙ ИЛ ТОД
БОЛГОЖ,
ЗАРЦУУЛАЛТАД ОРОН
НУТГИЙН ИРГЭДИЙН
ОРОЛЦООГ ХАНГАНА

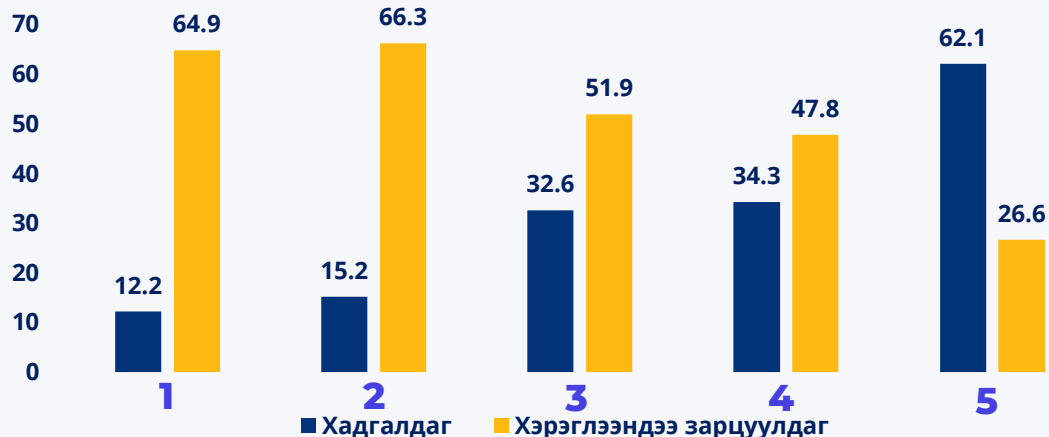

УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛ
АЖИЛЛАГАА ЭРХЭЛДЭГ АЖ
АХУЙН НЭГЖҮҮД ТУХАЙН
ОРОН НУТГИЙН ИРГЭДИЙГ
АЖЛЫН БАЙРААР ХАНГАХ
ХӨШҮҮРГИЙГ БИЙ
БОЛГОНО

ХҮҮХДИЙН МӨНГӨНИЙ ЗАРЦУУЛАЛТЫН СУДАЛГАА

Өрхүүд хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжийг зарцуулж буй
байдал

Дундаж өрхүүд хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжийг **өрхийн хэрэглээндээ** зарцуулж байна.

Дээгүүр орлоготой өрхүүд хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжийг **хуримтлуулах хандлагатай** байна.

0-18 НАСНЫ НИЙТ ХҮҮХДҮҮД **1277.1** МЯНГАН ХҮҮХЭД

НИЙТ
ХАМРАГДАХ
ХҮҮХДҮҮД

1162.2 МЯНГАН ХҮҮХЭД

(91%)

ӨРХИЙН
ОРЛОГЫН
ДЭЭД БҮЛЭГ

114.9 МЯНГАН ХҮҮХЭД

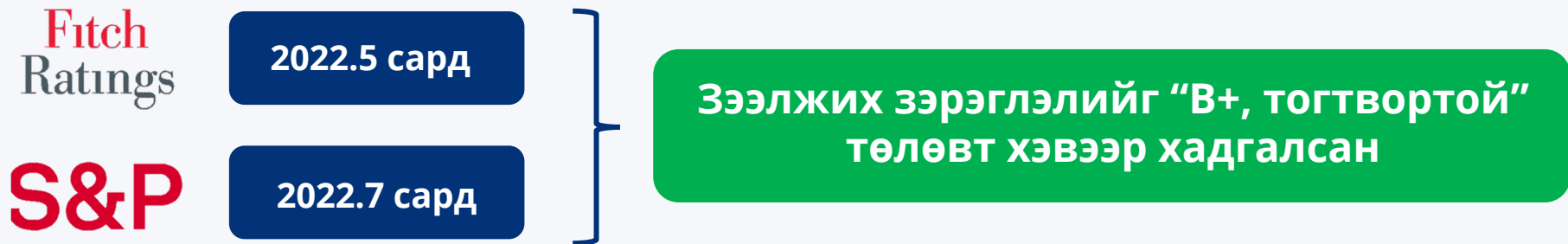
(9%)

ӨРХИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САН, ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН САН /өрхийн амжиргааны түвшинг тодорхойлох/

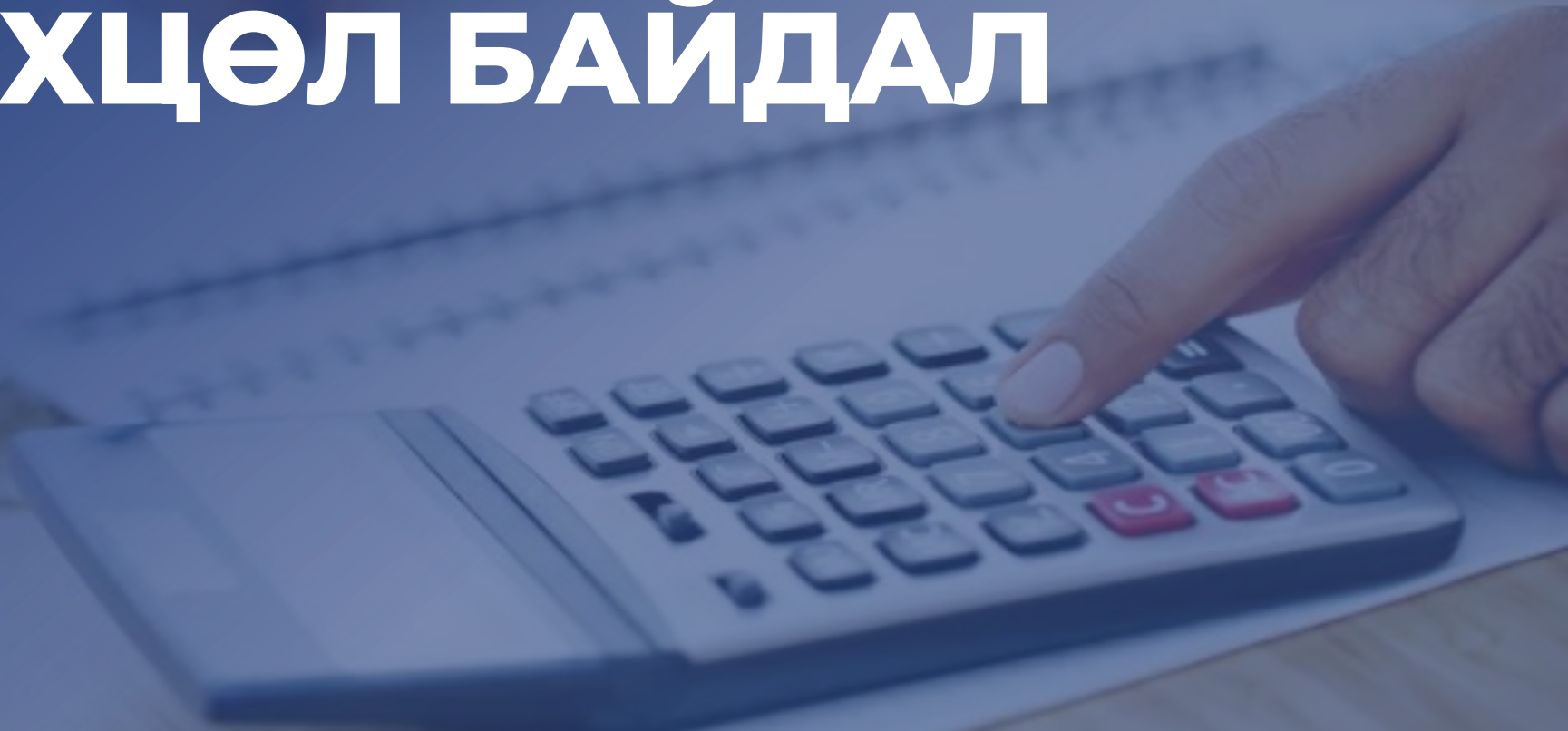
НИЙТ ОЛГОХ
ХЭМЖЭЭ | **1,394.6** ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

СУЛРАХ БОДЛОГЫН
ОРОН ЗАЙ | **67.1** ТЭРБУМ ТӨГРӨГ

Олон улсын зээлжих зэрэглэл тогтоогч Fitch, S&P, Moody's агентлагууд Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийг жил бүр үнэлдэг.

04. НЭГДСЭН ТӨСВИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

2023 ОНЫ ТӨСВИЙН БОДЛОГО ТӨСВИЙН ЗАРИМ МАКРО ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

		2020	2021	2022 БАТ	2023 ТӨС	ЗӨРҮҮ
НИЙТ ЭКСПОРТ	/САЯ.ДОЛЛАР/	7,576.3	9,247.1	9,022.0	11,450.0	▲ +2,428.0
НИЙТ ИМПОРТ	/САЯ.ДОЛЛАР/	5,293.9	6,848.6	7,797.5	9,035.0	▲ +1,237.5
ТӨМРИЙН ХҮДЭР						
ЗЭС	/МЯН.ТН/	1,391.1	1,270.3	1,212.9	1,398.3	▲ +185.4
НҮҮРС	/МЯН.ТН/	28,587.1	15,738.5	18,000.0	36,500.0	▲ +18,500.0
ГАЗРЫН ТОС	/МЯН.БАР/	4,070.5	4,348.9	3,420.0	6,538.0	▲ +3,118.0
АЛТ	/ТН/	30.5	17.2	20.0	17.0	▼ -3.0
ХАРИУЦАГ						
ЗЭС	/АМ.ДОЛ/	6,167.5	9,310.9	9,100.0	8,400.0	▼ -700.0
НҮҮРС	/АМ.ДОЛ/	74.3	176.1	121.9	144.0	▲ +22.1
ГАЗРЫН ТОС	/АМ.ДОЛ/	37.1	62.9	96.0	83.0	▼ -13.0
АЛТ	/АМ.ДОЛ/	1,885.2	1,872.5	1,821.0	1,830.0	▲ +9.0

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

2023 ОНЫ ТӨСВИЙН БОДЛОГО

УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ЗАЙЛШГҮЙ НЭМЭГДЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСӨВ 2023
САНГИЙН ЯАМ

· ТӨРИЙН ХЭМНЭЛТ
· ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОГТВОРЖИЛТ
· ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ

ХҮҮГИЙН ЗАРДАЛ

271.6 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

НДСАНГИЙН ТЭТГЭВЭР, ХҮНИЙ ТООНЫ
ӨСӨЛТӨӨР НЭМЭГДЭХ

231.4 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

МУ-ЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН САНААЧИЛСАН
ХҮНСНИЙ ХАНГАМЖИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ УРСГАЛ ЗАРДАЛ

228.3 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

ТӨРИЙН АЛБАНЫ ЦАЛИНГИЙН
ТОГТОЛЦООГ ӨӨРЧЛӨХ

266.2 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН
ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ

114.7 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

ЕБС, ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ХҮҮХДИЙН
ТООНЫ ӨСӨЛТ, ХООЛНЫ ЗАРДАЛ

79.9 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ТАРИФЫН ӨСӨЛТТЭЙ
ХОЛБООТОЙ НЭМЭГДЭХ ЗАРДАЛ

68.0 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

ХӨДӨЛМӨРИЙН ХӨЛСНИЙ
ДООД ХЭМЖЭЭГ НЭМЭГДҮҮЛСЭНТЭЙ
ХОЛБООТОЙ НЭМЭГДЭХ ЗАРДАЛ

51.4 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

МСҮТ-Н ТӨГСӨГЧИД НЭГ УДАА
ОЛГОХ ТЭТГЭЛЭГ

49.8 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

ТЭТГЭВЭРТ ГАРАХАД ОЛГОДОГ НЭГ
УДААГИЙН ТЭТГЭМЖ

36.5 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

ЕРӨНХИЙЛӨГЧ, ЕРӨНХИЙ САЙДЫН
НЭРЭМЖИТ ТЭТГЭЛЭГ

26.6 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

10 ИХ НАЯДЫН
ХҮҮГИЙН ТАТААС

19.5 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

ОБЕГ, ШШГБ-ЫН ОРОН НУТАГТ
ТОГТВОРТОЙ АЖИЛЛАСНЫ ТЭТГЭМЖ

15.0 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

НИЙТ
НЭМЭГДЭХ ДҮН

1,557.1 ТЭРБУМ
ТӨГРӨГ

БУСАД УРСГАЛ ЗАРЛАГЫГ
2022 ОНЫ ТҮВШНЭЭС
НЭМЭГДҮҮЛЭХГҮЙ

2023 ОНЫ ТӨСВИЙН НЭГДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

	2022	2023	ЗӨРҮҮ
НИЙТ ОРЛОГО	16,278.1	19,594.6	▲ +3,316.5
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	751.7	132.7	▼ -619.0
ИРЭЭДҮЙН ӨВ САН	0.0	540.0	▲ +540.0
ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО	15,526.4	18,921.9	▲ +3,395.5
НИЙТ ЗАРЛАГА	17,913.5	20,475.3	▲ +2,561.8
УРСГАЛ БОЛОН БУСАД	12,155.5	12,155.5	▼ 0.0
ХҮҮХДИЙН МӨНГӨ	1,461.7	1,394.6	▼ -67.1
ЗАЙЛШГҮЙ НЭМЭГДЭХ УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.0	1,577.9	▲ +1,577.9
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	4,296.3	5,347.3	▲ +1,051.0
ШИЛЖИХ ХО, КОНЦЕСС, МОНГОЛ ТАЛ, ЗУРАГ ТӨСӨВ, БОЛОВСРОЛЫН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ	1,222.1	2,573.5	▲ +1,351.4
ШИНЭ ХО	471.2	0	▼ -471.2
ХӨШИГИЙН ХӨНДИЙН ДАГУУЛ ХОТ (газар доорх дэд бүтэц)	4.0	68.5	▲ +64.5
НИЙСЛЭЛИЙН ТҮГЖРЭЛ, ТӨВЛӨРЛИЙГ СААРУУЛАХ	-	339.7	▲ +339.7
ГАДААД ЗЭЭЛ, ТУСЛАМЖ	1,115.0	1,297.5	▲ +182.5
ОРОН НУТАГ	1,350.7	942.7	▼ -408.0
БУСАД	133.2	125.4	▼ -7.8
ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ТЭНЦЭЛ	-2,387.1	-1,553.4	▲ +833.7
ДНБ-Д ЭЗЛЭХ ХУВЬ	-5.1%	-2.8% / -3.6%	▲ +2.3%

2023 ОНЫ НЭГДСЭН ТӨСВИЙН АЛДАГДАЛ

ТӨСВИЙН ТУСГАЙ ТОГТВОРТОЙ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ: 19.9 ДАХЬ ХЭСЭГ

Ковид-19 цар
тахлаас өмнөх
“ТӨСВИЙН
АЛДАГДЛЫН
ХУУЛИЙН
ХЯЗГААР”

2020

-5.1%

2021

-3.6%

2022

-2.8%

2023

-2.0 %≤

2024

-2.0 %≤

2 ЖИЛ
ХОЙШЛУУЛСАН

2 ЖИЛ
ХОЙШЛУУЛСАН

2 ЖИЛ
ХОЙШЛУУЛСАН

Ковид-19 цар тахлын
улмаас хойшлуулсан
“ТӨСВИЙН АЛДАГДЛЫН
ХУУЛИЙН ХЯЗГААР”

2020

-4,846.6 тб.₮

-12.5%

2021

-3,691.8 тб.₮

-8.8%

2022

-2,387.1 тб.₮

-5.1%

2023

-1,906.8 тб.₮

-3.6%

2024

-2.8%

2025

-2.0 %≤

1 ЖИЛ
УРАГШЛУУЛСАН

ҮҮНИЙГ БИД
ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД
ИЙНХҮҮ ТООЦЛОО.

-1,553.6 тб.₮

-2.8%

МАКРО ҮР ДҮН, ЗОРИЛТ

ТӨСӨВ

ТӨСВИЙН ТОХИРГОО

- Төрийн хэмнэлтийн хууль, тогтоомжийн дагуу нийт 1 их наяд төгрөг хэмнэнэ
- Шинэ хөрөнгө оруулалт – **0**
- Хуримтлагдсан шилжих хөрөнгө оруулалтуудын 86 хувийг дуусгана
- Төсвийн шинэчлэлийг үргэлжлүүлнэ
- Төсвийн алдагдал 5.1% -с 2.8%

ШИНЭ СЭРГЭЛТИЙН БОДЛОГО

- Хотоос хөдөөрүү
- Дагуул хот - Хөшигийн хөндий
- Нийслэлийн түгжрэл
- Дэд бүтцийн шилжих хөрөнгө оруулалт

МАКРО ЭДИЙН ЗАСАГ

 Чанартай **ЭКСПОРТЫГ НЭМЭГДҮҮЛНЭ**

 Мөнгөний бодлоготой нийцтэй байж эдийн засгийн өсөлт 5 хувь, **ИНФЛЯЦ ЖИЛИЙН ЭЦЭСТ 10-С ДООШ ТҮВШИНД ХҮРГЭНЭ**

 Гадаад зээлийн стратеги, сахилга батыг мөрдүүлж **ЗЭЭЛЖИХ ЗЭРЭГЛЭЛИЙГ ХАДГАЛНА**

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН ЯАМ

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА!

ТӨСВИЙН ТӨСЛИЙН САНАЛ АСУУЛГАД
ДАРААХ ХАЯГААР ХАНДАН ОРОЛЦОНО УУ:

<https://mof.gov.mn/page/survey>